

УДК 001 (066)
ББК 74.580 М 75
М54

Науково-дослідна робота молодих учених: стан, проблеми, перспективи: матеріали Всеукр. наук. - практ. інтернет - конф. 2-6 грудня 2013 р. – Херсон : ХДУ, 2013. – 393 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції “ Науково-дослідна робота молодих учених: стан, проблеми, перспективи ” з актуальних питань науково-дослідної роботи молодих учених в галузях соціально-гуманітарних, природничих та філологічних наук, організації й управління науковою діяльністю молодих учених.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Александрова Г.М.	відповідальний редактор, ст. викл. кафедри педагогіки та психології, керівник відділу по роботі з обдарованою молоддю.
Богомолова М. Ю.	відповідальний секретар, викладач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки;
Льїна Н.В.	кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії факультету дошкільної та початкової освіти;
Корівчак Л.Д.	кандидат філологічних наук, викладач кафедри української літератури факультету філології та журналістики;
Лякутін В.	технічний редактор; аспірант кафедри інформатики факультету фізики, математики та інформатики;
Сарасва О.В.	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Рекомендовано до друку Радою молодих учених Херсонського державного університету

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

© Херсонський державний університет, 2013

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

Артеменко Ю.Г. – викладач кафедри музичного мистецтва і хореографії;

Богомолова М. Ю. – викладач кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки;

Букрєєв Т.Б. – магістр історії, викладач історії ДНЗ «Херсонське вище професійне училище сервісу та дизайну»;

Васильєва О. В. – здобувач кафедри педагогіки і психології Комунального вищого навчального закладу «Херсонська академія неперервної освіти» Херсонської обласної ради;

Галіченко М.В. – викладач кафедри філософії та соціально-гуманітарних наук;

Глухов І.Г. - викладач кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання та спорту;

Гуран С.В. – аспірант кафедри педагогіки та психології;

Дворник М.С. – викладач кафедри культурології;

Діденко А.М. – аспірантка кафедри педагогіки та психології;

Ільїна Н.В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії факультету дошкільної та початкової освіти;

Кашуба Г.В. – аспірантка кафедри культурології та мистецтвознавства Одеського національного політехнічного університету;

Кістін Ю. - аспірант

Кравченко Т.В. – к.п.н., доцент кафедри педагогіки та психології;

Луганський Г.Г. - викладач історії та соціології Херсонського базового медичного коледжу Херсонської обласної ради;

Медвідь Т.А. - к. мист, старший викладач кафедри музичного мистецтва і хореографії;

Німич Г. М. – аспірантка кафедри педагогіки та психології;

Оржаховська А.Г. – аспірантка кафедри педагогіки та психології;

Петрик А.М. - викладач кафедри філософії та суспільно-гуманітарних наук;

Побийвовк О.В. – студентка 512 гр. факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету;

Ракович В.В. - викладач кафедри образотворчого мистецтва і дизайну ХДУ;

Рязанцева О. О. – студентка 512 гр. факультету дошкільної та початкової освіти Херсонського державного університету;

Сарасва О.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки та психології;

Середня С.С. – аспірантка кафедри педагогіки та психології;

Цись В. В. – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри природничо-математичних дисциплін та логопедії;

Чорноіваненко І. В. - аспірантка кафедри всесвітньої історії та історіографії;

Чхайдзе А.О. – аспірантка кафедри практичної психології.

ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

Баранова О. А. - студентка 3 курсу факультету фізики, математики та інформатики;

Бровко М.О. – викладач кафедри екології та географії;

Клименко Н. Ю. - студентка 3 курсу факультету фізики, математики та інформатики;

Луцкіна І. – асистент кафедри екології та географії;

Молікевич Р.С. – асистент кафедри соціально-економічної географії;

Самойленко Ю.С. – магістр кафедри біології людини та імунології;

Сидоренко С. В.- аспірант кафедри біології людини та імунології .

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бандурко З.В. – викладач кафедри німецької мови;

Барабаш Т. – студентка 4 курсу факультету філології та журналістики;

Василевич А. – студентка 411 групи факультету філології та журналістики;

Василенко Ж. – студентка 5 курсу факультету філології та журналістики;

Васяєва К. – студентка 5 курсу факультету філології та журналістики;

Гаврильченко Ф. – студентка 4 курсу факультету філології та журналістики;

Гаманова О. – студентка факультету філології та журналістики;

Діденко Н.В. – викладач кафедри німецької мови;

Заруцька А. С. – студентка факультету філології та журналістики

Іванченкова О. – студентка 411 групи факультету філології та журналістики;

Ільясова Х. – студентка 5 курсу факультету філології та журналістики;

Ірклій Є.О. - викладач загальноуніверситетської кафедри мовної освіти;

Коваль О. – студентка факультету філології та журналістики;

Коротєєва В. – студентка факультету філології та журналістики;

Кухта Т. – магістрантка кафедри української літератури;

Литвин Ю. – студентка 512 групи факультету філології та журналістики;

Мунтян Т.В. – асистент кафедри мовної освіти;

Олійник О.Ю. – асистент загальноуніверситетської кафедри мовної освіти;

Пальчиковська А. – студентка 411 групи факультету філології та журналістики;

Покидько О. – студентка 551 групи факультету філології та журналістики;

Соломахіна Ю.Ф. – аспірантка кафедри світової літератури та культури ім. проф. О. Мішукова;

Якуніна Г. – студентка 512 групи факультету філології та журналістики.

ЗМІСТ

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ.....12**Артеменко Ю.Г.**

АВАНГАРДНІ ПОГЛЯДИ ХОРЕОГРАФІВ-МОДЕРНІСТІВ

Богомолова М. Ю.

ПРОФІЛАКТИЧНИЙ ВПЛИВ ШКОЛИ НА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ПІДЛІТКІВ-ДЕЛІНКВЕНТІВ

Букрєєв Т.Б.

СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТОВАРИСТВА «ДРУЗИ ДІТЕЙ» У 1920-ТІ РОКИ

Васильєва О.В.

МІЖПРЕДМЕТНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЧИННИК ОПТИМІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Галіченко М.В.

МІСЦЕ ІДЕОЛОГЕМИ “МОСКВА – ТРЕТІЙ РИМ” У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ РОСІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОСВІДОМОСТІ: ОГЛЯД РАДЯНСЬКОЇ ІСТОРІОГРАФІЇ

Глухов І.Г.

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Гуран С.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПОЛЬЩІ

Дворник М.С.

МОДЕЛІ ВІДТЕРМІНУВАЛЬНО-ФУТУРОЛОГІЧНИХ СПРЯМОВАНОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ

Діденко А.М.

ГУМАНІСТИЧНІ ІДЕЇ ЯНУША КОРЧАКА

Льїна Н.В.

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ДІТЕЙ
СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАГАЛЬНИМ НЕДОРОЗВИНЕННЯМ МОВЛЕННЯ

Кашуба Г.

«ТРУПА РОСІЙСЬКИХ ДРАМАТИЧНИХ АКТОРІВ» У ХЕРСОНІ (1902-1903рр.)

Кістїн Ю.

РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА» ТА «НАУКОВО-ДОСЛІДНА»
ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ БІОЛОГІВ

Кравченко Т.В.

ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО
СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА

Луганський Г.Г.

ГОЛОД 1921-1923 РР. НА ПІВДНІ УКРАЇНИ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ

Медвідь Т.А.

ФЕНОМЕН СЕРЖА ЛИФАРЯ В СВІТОВОМУ ХОРЕОГРАФІЧНОМУ МИСТЕЦТВІ

Німич Г. М.

ВИТОКИ ВІДРОДЖЕННЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ У ПІСЛЯВОЄННІ РОКИ

Оржаховська А.Г.

ЕКОЛОГІЧНЕ ВИХОВАННЯ В ЖУРНАЛІ «БІОЛОГІЯ І ХІМІЯ В ШКОЛІ»

Петрик А.М.

КРАЄЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ У НАУКОВІЙ СПАДЩИНІ А.І.ЯКОВЛІВА (1872-1955)

Побийвовк О.В.

АКТУАЛЬНІСТЬ ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДНЗ ФАХОВИХ
ПОНЯТЬ З ЛІНГВОДИДАКТИКИ В УМОВАХ БІЛІНГВІЗМУ

18. Кузнецов В. Драматическая жизнь Иллариона Певцова. – URL:
<http://kbanda.ru/index.php/3111-dramaticheskaya-zhizn-illariona-pevtsova/>.

Дата обращения 16.03.2013.

«The Troupe of russian drama actors» in Kherson (1902 1903rr.)

Н.Кашуба

Supervisor: Doctor of Arts, Professor. Bakanurskyy A.G.

Department of Culture and Art

Odessa National Polytechnic University

Studied composition "The Troupe of russian drama actors", which led Meyerhold and Kosheverova in Kherson in the 1902-1903 years.

Keywords: N.A.Budkevych, K.M.Munt, M.V.Musatova, O.P.Narbekova, O.S.Kosheverov, N.F.Kostromsky, F.K Lazarev, I.M.Pyevtsov, B.M.Snihirov.

УДК 001.89-57.87:57

**РОЗМЕЖУВАННЯ ПОНЯТЬ «НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА» ТА
 «НАУКОВО-ДОСЛІДНА» ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ БІОЛОГІВ**

Ю. Кістін

Науковий керівник: д.п.н. Сидорович М.М.

Кафедра біології людини та імунології

Херсонський державний університет

e.mail: srw@university.ks.ua

У статті вивчаються різні підходи до визначення понять “науково-дослідна діяльність”, “навчально-дослідна діяльність”. Наукова робота студентів розглядається як система методів, засобів і заходів підготовки творчої особистості, формування ціннісного відношення до творчої діяльності, розвитку дослідницької компетентності й наукової творчості.

Ключові слова: діяльність, види діяльності, навчально-дослідна діяльність, науково-дослідна діяльність.

Сучасне суспільство потребує спеціалістів високого рівня, всебічно підготовлених до самостійного оволодіння широким спектром професійних навичок, з високо розвинутими вміннями до творчої роботи, тому навчальний процес повинен бути спрямований на підготовку майбутніх фахівців, які можуть швидко адаптуватися до професійної роботи і можливих перетворень. Його орієнтація на набуття науково-дослідних умінь студентами – це ефективний шлях навчання крізь дослідництво.

Науково-дослідні вміння формуються під час відповідної науково-дослідної діяльності студентів (НДДС), організація якої повинна бути провідним чинником підготовки майбутніх фахівців. Різні аспекти науково-дослідної діяльності студентів у процесі професійної підготовки розглядалися в роботах багатьох науковців (О. Микитюк, Г. Кловак, О. Дубасенюк, З. Сазонова, І. Глікман, Н. Гавриш, М. Князян, П. Горкуненко та ін.) Проте аналіз наукових публікацій [5; 8; 18; 22; 25] та дисертаційних праць [4; 7; 9; 10; 12; 17; 20] з досліджуваної проблеми, визначення ролі й місця в підготовці фахівців у ВНЗ свідчить про існування полісемії її понятійного апарату. Тому мета даної статті став аналіз категоріально-понятійного апарату проблеми, зокрема, визначення понять «діяльність» та її різновидів, «навчально-дослідна діяльність студентів», «науково-дослідна діяльність студентів».

Діяльність є предметом дослідження психологічної науки, вперше назвав С. Рубінштейн [27]. О. Леонтьєв визначив діяльність таким чином: «... діяльність – реакцію і не сукупність реакцій, а система, яка має будову, свої внутрішні переходи, перетворення, свій розвиток» [16, 168]. Розвиваючи ці погляди П. Анохін розглядав діяльність як систему процесів [3], тому загальна психологія визначає її форму як активне ставлення до дійсності, внаслідок якої людина встановлює зв'язок із зовнішнім світом [11; 14]. Діяльність є провідною

потребою людини [1], тому існує взаємозв'язок між свідомістю і діяльністю людини [6].

Важливим для нашого дослідження є визначення діяльності, що дав В. Крутецький: «Діяльність – це активність людини, спрямована на досягнення свідомо поставлених цілей, зв'язаних із задоволенням її потреб і інтересів, на виконання вимог до нього з боку суспільства і держави» [13, 270].

За онтогенетичним критерієм можна виділити властиві всім людям основні види діяльності. Вони будуть відповідати загальним потребам і тим видам соціальної людської активності, у які неминуче включається кожна людина в процесі свого індивідуального розвитку (концепція провідної діяльності за Л.С. Виготським). Такими видами діяльності є *гра, навчання й праця* [24, с. 251].

Базисна функціональна структура діяльності – поєднання суб'єкта з об'єктом, діалектично-психологічно-онтологічна сутність якого полягає в тому, що розпредмечування об'єкта є упредмечуванням суб'єкта. Згідно з усталеними положеннями теорії мотивації, істотна, тобто змістова, специфіка будь-яких проявів діяльності людини випливає з мотивів, стрижнем яких є ті цілі, котрі суб'єкт досягає за її допомогою. Отож у цій специфічності полягає критерій поділу діяльності на види: *комунікативна діяльність (спілкування), ігрова діяльність, пізнавальна діяльність, аксіологічна (ціннісно-орієнтаційна) діяльність та трудова діяльність* [19; 21].

Для педагогічної теорії і практики принципово важливою є також класифікація діяльності за способом досягнення прогнозованого результату. Розглядаючи процес навчання як діяльність, психологи виділяють три її види: *репродуктивну, продуктивну і творчу*. При цьому репродуктивна діяльність виконується на основі аналогії з використанням засвоєних раніше методів діяльності у нових умовах. Основною відмінністю продуктивної діяльності від репродуктивної є те, що в процесі першої формуються нові знання,

здобувається досвід реалізації способів діяльності. Творча діяльність базується на двох попередніх, але відрізняється якісно новим продуктом, який створюється в умовах невизначеності у відповідних сферах діяльності [18].

Інший підхід до використання термінології стосовно учнівських досліджень, запропонований О. Анісімовою, базується на характері педагогічної взаємодії між учнем та педагогом: якщо педагог знає шлях пошуку, пропонує учневі пройти цим шляхом, передбачаючи чи напевне знаючи очікуваний результат – *навчально-пізнавальна діяльність*; якщо педагог знає шлях проведення дослідження, але не знає кінцевого результату, пропонуючи дитині самостійно вирішити проблему чи комплекс проблем, то така діяльність називається *навчально-дослідницькою*; якщо педагог володіє методикою та різноманітними методами наукового дослідження й ознайомлює з ними учня, йому та учневі притаманна наукове передбачення та наукова інтуїція, однак обидва не знають ні шляху пошуку, ні кінцевого результату дослідження, то така діяльність може називатися *науково-дослідницькою* [21].

Навчально-дослідна діяльність студентів відноситься до продуктивного виду діяльності і є невід'ємною складовою науково-дослідної діяльності студентів, що знаходить своє місце в творчому вираженні. На відміну від навчально-дослідної діяльності науково-дослідна діяльність студентів відноситься до творчого виду діяльності, демонструючи вміння здійснювати дослідницьку роботу, результатом якої є об'єктивно нова інформація для науки.

У ряді дисертаційних досліджень (Ф. Галіулліна, О. Глущенко, О. Казанцева, Т. Калашникова, О. Нечаєва, Ю. Соляников та ін.) застосовується термін – навчально-дослідна діяльність студентів, що розглядається як невід'ємна складова частина навчального процесу. Навчально-дослідна робота охоплює всі види навчальної діяльності студентів і здійснюється через гармонійне впровадження елементів наукових досліджень у навчальний процес на лекційних, практичних заняттях, при підготовці курсових, дипломних, магістерських проектів тощо.

На теперішній час в науці існує декілька підходів щодо розкриття сутності поняття «навчально-дослідна діяльність студентів». Дане поняття багатогранне, тому й зрозуміло чому досі воно не отримало однозначного, чіткого визначення в педагогічній й літературі. Автори використовують його в різних значеннях. Так, наприклад, В.Андрєєв відзначає, що навчально-дослідна діяльність студентів спрямована на пошук, пояснення й доказ закономірних зв'язків і відносин, експериментально спостережуваних чи теоретично аналізованих фактів, явищ, процесів, у якій домінує самостійне застосування прийомів наукових методів пізнання і в результаті якої студенти активно опановують знаннями, розвивають свої дослідні вміння й здібності [2]; В. Шахов під навчально-дослідною діяльністю студентів розуміє вид роботи творчого характеру, спрямований на оволодіння спеціальними знаннями, вміннями, навичками та методологією і методами наукового дослідження, в процесі якої відбувається самовиховання та самореалізація дослідницьких здібностей та умінь [27]; ефективна співпраця педагога й студента; поступовий перехід від навчання до самоосвіти; перетворення студента на активного суб'єкта освітнього процесу, здатного здобувати знання, оволодівати вміннями й творчо застосовувати їх для вирішення пізнавальних і практичних завдань [10]; оволодіння технологією творчості, знайомство з технікою експерименту, з науковою літературою [12].

Цікавою нам здається позиція О. Обухова [23], відповідно до якої навчально-дослідна діяльність визначається як творча взаємодія викладачів і студентів для вирішення поставлених задач. У результаті навчально-дослідної роботи відбувається розвиток дослідницької позиції до світу, формування світогляду як у викладача, так і у студентів, оскільки в міжособистісному спілкуванні обидві сторони зазнають взаємодію.

Серед науковців, які активно займаються питанням дослідної діяльності є ті, які поділяють студентську наукову діяльність на два види: діяльність, що пов'язана з навчальним процесом, і діяльність, що доповнює його. На думку

автора, у межах навчально-дослідної діяльності, що пов'язана з навчальним процесом, відбувається посилення творчої спрямованості в змісті навчальних дисциплін, технологій навчання й комплексі індивідуальних завдань дослідницького характеру. Основними засобами другого напрямку є орієнтація на індивідуальний підхід до наукових інтересів і здібностей студентів, різний спектр позанавчальних форм дослідної діяльності, формування студентських наукових об'єднань (гуртків, лабораторій, проблемних груп, тощо) [7]; О. Лебедев також розрізняє науково-дослідну й навчально-дослідну діяльність за етапами підготовки студентів до творчої дослідної діяльності. Навчально-дослідною діяльністю він називає діяльність студентів, що забезпечує здобуття ними необхідних навичок творчої дослідної діяльності. Завершується ця робота самостійним вирішенням студентами задачі, що вже розроблена в науці. Науково-дослідною автор називає таку роботу, виконання якої надає новий для науки результат [15].

Під «науково-дослідною діяльністю студентів» розуміють: діяльність студента, що виявляє самостійне творче дослідження теми [12]; керована викладачем самостійна діяльність студентів, спрямована на розвиток творчого потенціалу особистості, оволодіння первинним досвідом наукового дослідження, формування готовності до дослідної діяльності [21]. Як відзначає Т. Калашникова, у процесі науково-дослідної роботи студенти не тільки засвоюють педагогічні знання в контексті загальної культури, але й оволодівають навичками реального їх застосування в діяльності, збагачують власний досвід [10].

Сутність поняття науково-дослідної діяльності виявляється на основі філософського та психолого-педагогічного аналізу категорій діяльності та уявлення про логіку і етапи наукового дослідження. Згідно з цим, науково-дослідна діяльність студентів – це діяльність, пов'язана з пошуком відповіді на творчу, дослідницьку задачу, із заздальгідь невідомим рішенням. Вона включає у себе наступні етапи: постановка проблеми, вивчення теорії, що присвячена

означеній проблематиці; добір методик дослідження і практичне оволодіння ними; пошук необхідного матеріалу, його аналіз та узагальнення; власні висновки.

Слід визнати, що сьогодні науково-дослідна робота все частіше розглядається як відокремлена від інших напрямів діяльність студентів. Саме тому, на різницю від навчальної, вона охоплює лише частину тих, хто навчається у ВНЗ.

Отже, науково-дослідна діяльність студентів – це творчий вид діяльності, направлений на отримання нових об'єктивних знань.

Таким чином проведений аналіз щодо основних підходів до визначень понять «навчально-дослідна діяльність» та «науково-дослідна діяльність студентів» показав, що:

1) Навчально-дослідна діяльність студентів – це один із видів навчальної діяльності, спрямований на розкриття студентами дослідницьких умінь з урахуванням їх наукових інтересів;

2) Науково-дослідна діяльність студентів – це комплексна система участі студентів у формах НДДС і заснована на принципах самостійності, добровільності, зацікавленості та спрямована на поглиблення творчих, професійних якостей особистості студентів, яка виховує резерв учених-дослідників, вчених-педагогів, висококваліфікований спеціалістів;

3) Система дослідної діяльності студентів забезпечується безперервністю наукових досліджень у навчальний час, а надалі у самостійну дослідну роботу з наукової проблеми.

Література:

1. Ананьев Б.Г. О проблемах современного человекознания. М: Наука, 1977,

380 с.

2. Андреев В. И. Педагогика творческого саморазвития / В. И. Андреев. – Казань : Изд-во Казанского ун-та, 1998. – 318 с
3. Анохин П.К. Узловые вопросы теории функциональной системы. – М.: Наука, 1980. – 197с.
4. Балашова С.П. Формування дослідницьких умінь студентів педагогічного коледжу в процесі вивчення природознавчих дисциплін: Автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04. – К. : Нац. пед. університет імені М. П. Драгоманова. 2000. – 22 с.
5. Біляєв Ю.І. Науково-дослідна діяльність студентів у структурі роботи університету // Педагогічний альманах. -2010. – № 6. – С. 188-191.
6. Выготский Л.Л. Избранные психологические исследования. – М: Изд-во АПН РСФСР, 1956. – 520 с.
7. Галиуллина Ф. Ш. Формирование навыков научно-исследовательской деятельности у студентов педагогического вуза: дис. канд. пед. наук : 13.00.01. – Казань, 2003. – 171 с.
8. Григоренко Л. Самостійна робота як фактор підвищення ефективності майбутніх педагогів до професійної діяльності // Рідна школа. – 2005. – № 8. – С. 22 -24.
9. Казанцева Е. С. Личностно-ориентированный подход к организации учебно-исследовательской деятельности студентов: дис. канд. пед. наук : 13.00.08. – Нижний Новгород, 2006. – 172 с.
10. Калашникова, Т. В. Научно-исследовательская работа как условие совершенствования образовательного процесса : дис. канд. пед. наук : 13.00.01. - Якутск, 2002. – 164 с.
11. Киричук О.В. Основи психології: Підручник. – К.:Либідь, 1996. – 632 с.
12. Козлов А. В. Проектирование и реализация системы научно-исследовательской деятельности студентов технического колледжа на основе учебно-научно-производственной интеграции: дис. доктора пед. наук : 13.00.08. – Тольятти, 2004. – 267 с.
13. Крутецкий В.А. Психология: Учебник для пед. Училищ. – М: Просвещение, 1980. – 352с.
14. Лазарев М.О. Основи педагогічної творчості: Навч. посібник для пед. інст. – Суми: ВВП Мрія, – 1995. – 212 с.
15. Лебедев А. А. Учебно-исследовательская и научно-исследовательская работа студентов в рамках учебного плана // Научная организация учебного процесса в вузе. – 1976. – №37. – С. 76.
16. Леонтьев А.Н. Деятельность, сознание, личность. – М.: Политиздат, 1995. – 304 с.

17. Литовченко В. Н. Формирование исследовательских умений студентов педагогических специальностей университета средствами НИР: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.01. – Минск, 1990. – 20 с.
18. Лиходеева Г.В. Навчально-дослідні уміння та дослідницька діяльність учнів у психолого-педагогічній літературі [Електронний ресурс] - [http// Didactics of mathematics: Problems and Investigations](http://Didactics of mathematics: Problems and Investigations). – Issue – 27. – 2007. – P.P. 89-94.
19. Маклаков А.Г. Общая психология. – СПб.: Питер, 2001. – 592 с.
20. Миргородська О. Л. Формування дослідницьких умінь майбутніх учителів географії у процесі професійної підготовки: Автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04. – К. : Інст-т вищ. освіти АПН, 2008. – 20 с.
21. Москалець В.П. Види діяльності з позиції суб'єктного підходу в психології // Психологія і суспільство. – 2012. №2. – С.3-14
22. Москалюк Н.В. Зміст і форми підготовки майбутніх вчителів природничих дисциплін до дослідницької діяльності // Педагогіка. – 2011. – № 5. – С.42-46.
23. Обухов, А. Развитие исследовательской деятельности учащихся // Народное образование. – 2004. – № 4. – С. 146-148.
24. Онисимова О.И. Некоторые аспекты и особенности научно-исследовательской деятельности как образовательной технологии // Отечество. – 2001. – №7. – С. 12-18.
25. Прошкін В.В. Основні підходи до визначення поняття «науково-дослідна робота студентів» // Наукова скарбниця освіти Донеччини. – 2009. – № 2(5). – С. 14- 117.
26. Рубинштейн С.Л. Вопросы психологической теории // Вопросы психологии. - 1955. – №1. – С. 6-17.
27. Шахов В. І. Базова педагогічна освіта майбутнього вчителя: загально-педагогічний аспект. – Вінниця, 2007. – 383 с.

DISTINCTION BETWEEN "TEACHING AND RESEARCH" AND "RESEARCH" ACTIVITIES STUDENTS BIOLOGIST

Yu. Kistin

Department of Human Biology and Immunology
Kherson State University
e.mail: srw@university.ks.ua

In the article the different approaches to the definition of "research and development", "teaching and research activity." Students' scientific and research work' is examined as the system of methods, means and arrangements of training the

creative person, formation the value attitude to the creative activity and development of the investigative awareness and scientific creativity.

Keywords: activity, activities, educational and research activities, research activities.

УДК 378:37.011.31:37.036

ТВОРЧИЙ САМОРОЗВИТОК – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА

Т.В. Кравченко

*Кафедра педагогіки та психології
Херсонський державний університет*

У статті розглянуто значення творчого саморозвитку для професійного становлення майбутнього педагога. Авторка проаналізувала вітчизняні підходи до проблеми творчого саморозвитку викладача; висвітлила мету, критерії ефективності, механізми та суперечності процесу творчого саморозвитку.

Ключові слова: педагогічна діяльність, саморозвиток, творчий саморозвиток, творчий потенціал.

Початок ХХІ століття успадкував від попереднього етапу суспільно-політичні, освітні та культурні трансформації. Відповідно до глобалізаційних процесів сучасності докорінної зміни зазнає система вищої освіти, зокрема й педагогічної. Сьогодні професійна діяльність педагога вимагає нового педагогічного мислення, орієнтованого на індивідуальність, креативність, саморозвиток.

Відносячи “саморозвиток” до основних категорій педагогічної науки, деякі дослідники (Б. Ананьєв, Л. Анциферова, Л. Виготський, А. Маслоу, В. Мерлін, С. Рубінштейн та ін.) визначають його як власну активність людини